

Bodemsoorten

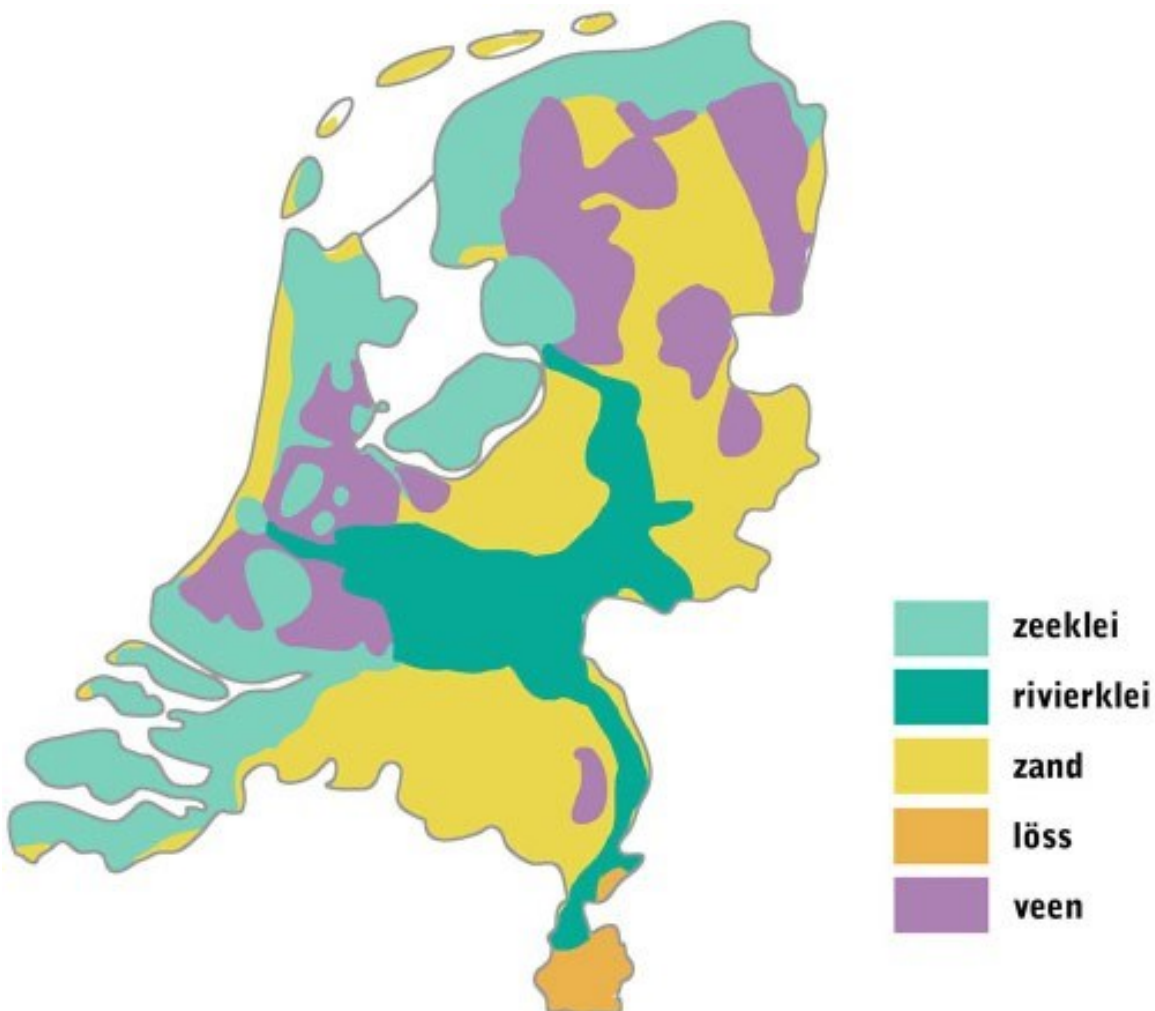
De kruiden die we bij De Oude Wegen gaan leren gebruiken, verwerken en telen, hebben enkele basisbehoeften, die vrij voor de hand liggen: zon en licht, water en voeding en geschikte grond.

Elk kruid heeft haar eigen voorkeuren wat betreft schaduw, halfschaduw, zon, volle zon, vochtige grond, liever geen natte voeten - en het ene kruid doet het goed in een kleibodem, terwijl de ander een zandbodem prefereert. We zeggen *prefereren*, omdat een kruid welke normaal gesproken groeit op een schrale grond, zoals Rozemarijn, het ook wel 'zal doen' in mindere mate op een vruchtbaardere grond - zolang je de plant niet ook nog gaat bemesten.

Als we praten over grondsoorten dan hebben we het niet alleen (en niet zozeer) over welke grond kruiden nodig hebben of wensen: we hebben het ook over, bijvoorbeeld, hoeveel water de grond vasthoudt en welke grond beter omgaat met vorst. Zand houdt amper water vast maar is meer beschermend dan klei voor zijn planten in de vorst. Klei is zeer vruchtbaar maar is moeizamer te bewerken.

Hier is een grove schets van grondsoorten in Nederland. Bedenk wel dat er in tuinen en parken vaak veel gebeurd is - tegels, zand, compost, bemesting, etc. - waardoor het kan dat jouw tuin of omgeving niet meer overeen komt met de bodemkaart van Nederland.

Kaart van Nederland

Hoe kunnen we erachter komen wat voor bodem we hebben in onze directe omgeving? Er zijn meerdere testen, maar deze test is het leukst om te doen:

Het rollen van een worstje

Als je van de grond geen worstje kan rollen omdat deze uit elkaar valt, heb je te maken met zandgrond.

Als je een mooie worst kan 'kleien', dan heb je te maken met kleigrond.

Hoe losser de worst hoe meer zand; hoe steviger de worst hoe meer klei.

Een andere test, met uitleg over grondsoorten, vind je in deze video op Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=N0mgGAwVJaU>

Als we kijken naar de plattegrond van Nederland op de vorige bladzijde, dan hebben we het over: Zeeklei, rivierklei, zand, löss en veen.

Klei

Kleigrond is zeer vruchtbaar maar, zoals gezegd, moeilijk te bewerken. Er in spitten (los spitten), wat met kleigrond elk jaar moet, is zwaar werk. Water blijft erin staan, en als je een periode hebt van droogte komen er de bekende barsten in. Zand en organische mest (mest gemaakt van organisch materiaal zoals bladafval en compost) helpen de grond te verbeteren. Als je echt zware klei hebt in je tuin, kun je er ook voor kiezen om op enkele plekken een rond, klein gat te maken en deze te vullen met kiezelstenen, als een soort drainage (waterafvoer).

Zand

Zand is het tegenovergestelde van klei: beter te bewerken, houdt geen water vast en is minder voedzaam. Planten die van droogte houden kunnen op deze grond goed groeien - zoals planten die uit het middellandse zee - gebied komen, zoals rozemarijn en tijm. Waar bij klei toevoegingen nodig zijn om de structuur te verbeteren, zo zijn er bij zand toevoegingen nodig om de grond voedzamer te maken - toevoegingen zoals compost. Met planten die van oorsprong een zandgrond gewend zijn (wederom: middellandse zee gebied), hoeft je niet je hele tuin te bemesten. Rondom de plant die je gaat planten voeg je compost toe, dit is voldoende.

Veen

Veen lijkt nog wel het meest op potgrond uit een zak: zwarte, vruchtbare, geurige grond welke ontstaan is uit compost - afgestorven, verteerde planten, takken, bladeren, etc. Het houdt vocht vast, maar niet zoals klei - het blijft luchtig. Veengrond is aardig zuur, waardoor je voor veel planten plaatselijk kalk moet toevoegen (houd te alle tijden de hoeveelheden aan zoals vermeld op de verpakking). Veengrond hoeft amper gespreid te worden omdat het prima vochtig blijft.

Löss

Löss is de meest vruchtbare en makkelijk te bewerken grond die we in Nederland kennen. Het komt van nature alleen in zuidelijk Limburg voor (zie kaart op de eerste bladzijde). Löss is qua zuurtegraad tegenovergesteld aan veen: waar veen zuur is en kalk nodig heeft voor de meeste planten, is löss juist kalkrijk. Daardoor vinden sommige zuur-minnende planten löss niet prettig. Löss houdt vocht vast. Wanneer je de “worst-proef” doet zal je merken dat löss uit elkaar valt: de textuur is erg grof.

Opdracht

Als je een tuin hebt: doe de ‘worst-proef’ en beschrijf je bodem.

Als je geen tuin hebt: onderzoek de bodem in het dichtstbijzijnde stuk(je) natuur, zoals een park of een bos. Beschrijf je bevindingen.